

TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS

HÍRLAP

A TÁRSADALMI ELLENŐRZŐ TÁJÉKOZTATÓ TÁRSULÁS
INGYENES KIADVÁNYA. MEGJELNIK BÁTASZÉK, BÁTAAAPÁTI, CIKÓ,
FEKED, MÓRÁGY, MŐCSÉNY, ÓFALU, VÉMÉND TELEPÜLÉSEKEN

XIII. ÉVFOLYAM 5. szám
2022. október

Születésnapit ünnepséget tartott a huszonöt éve működő TETT

BÁTAAAPÁTI Két és fél évtizede alakult meg a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT). A kezdetben, tehát 1997-ben hat – Báticaapáti, Bátaszék, Cíkó, Feked, Mórág és Mőcsény – település alkotta szerveződés, azzal később Ófalu és Véménd is csatlakozott, azzal a céllal jött létre, hogy naprakész, friss információkkal lássa el a lakosságot a kis és közepes radioaktív hulladék elhelyezésével kapcsolatban.

A jubileumi ünnepségnek pénteken délelőtt Báticaapátiban a helyi művelődési ház adott otthont. A település házigazda mivolta nem véletlen, hiszen itt található a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló, mely létesítmény a Paksi Atomerőműből kikerülő kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékot fogadja.

A közönséget Krachun Szilárd, Báticaapáti polgármestere és egyúttal a TETT elnöke köszöntötte. Megtisztelte jelenlétével az eseményt Süli János országgyűlési képviselő és dr. Kovács Antal, a Paksi Atomerőmű Zrt. kommunikációs igazgatója is. A rendezvényen Franczkó Klára, az RHK Kft. kommunikációs munkatársa moderálásával, két kerekasztal beszélgetés zajlott le. Az első a múltat, a kezdeteket idézte meg. Faragó László, az RHK kft. volt üzemeltetési igazgatója, Buday Gábor, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK) volt műszaki és tudományos igazgatója, Molnár Péter, a MÁFI-GOLDER volt kutatási mérnöke, Kovács Balázs, a Paksi Atomerőmű volt kommunikációs vezetője, dr. Frigyesi Ferenc, az RHK Kft. volt beruházási igazgatója és Krachun Szilárd néhány rövid és időnként ma már humorosnak ható történettel elevenítette fel a kezdeteket.

A félműtről, benne hangsúlyosan 2012. december 5-ről, a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló felszín alatti létesítménye átadása napjáról, valamint a jelenről dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója, Nős Bálint stratégiai és műszaki igazgató, Honti Gabriella kommunikációs osztályvezető, Radó Krisztián, az NRHT telephelyvezetője és Krachun Szilárd osztotta meg – többek között az állandó és tárgyyszerű lakossági tájékoztatásról, mint alapvetéstről vallott – gondolatait.

A TETT-es települések jelenlegi és egykori polgármesterei a születésnapit tortával – Fotók: Mártonfai Dénes és Pach Ferenc

A résztvevők megnézhettek egy korabeli videofilmet is a hulladéktároló létesítésének fogadtatásáról. Végezetül Krachun Szilárd mondott ünnepi köszöntőt, kijelentve, hogy nagyon sok feladatot sikerült már megoldani, de még bőven van tennivaló. Hiszen az atomerőmű bővülni fog és a TETT elnöke arra számít, hogy Paks2 kis és közepes aktivitású radioaktív hulladéka a báticaapáti tárolóba kerül.

A MÚLT, AMIKOR IS JAVASLATBÓL IDŐTÁLLÓ VALÓSÁG LETT

Krachun Szilárd: – Amikor az ófalui tároló ügye megbukott, akkor keresett meg engem az Atomerőmű. Ekkor (a nyolcvanas évek végén - a szerk.) a település előljárájaként dolgoztam. Elmondták, hogy mit szeretnének és egy idő után elkezdődtek a kutatások.

Kovács Balázs: – Jómagam 1992-től 2005-ig voltam aktív részese a tároló történetnek. A TETT kezdete 1997. január 17-re tehető, ekkor érkezett egy levél a Paksi Atomerőműtől Krachun Szilárdhoz. A levélben javaslatot tettünk arra, hogy a TEIT-nek (Társadalmi

Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás - a szerk.) a „nyomvonalán” hozunk létre egy hasonló társulást. Így jutottunk el 1997. április 4-hez, ami az alakulás napja lett.

Molnár Péter: – Nagyon izgalmas időszak volt ez 1997-től, amikor a kutató csapattal a völgyecskéket jártuk, néztük a forrásokat, vízfakadásokat és nevet adtunk nekik. Megszálltuk ezt a falut, egy csomó huszon- és harmincegynéhány éves, fiatal szakember. Okoztunk elég galibát, de mindig nagy szeretettel fogadtak minket.

Buday Gábor: – Én oldalnézetből láttam a TETT alakulást. 1997-ben még a Paksi Atomerőműnél dolgoztam, reaktor fizikus voltam. Elszörnyedve láttuk az ófalusi kudarcot. Azt az egyet megértettem, hogy lakossági hozzájárulás és lakossági támogatás nélkül csinálhatunk, amit akarunk.

Faragó László: – A megalakuláskor én gazdasági igazgató lettem. A legelső fizetéskor, amikor mindenki időben megkapta a bérét, nagy kő esett le a szívemről. 1998-ban meg kellett teremteni a Nukleáris Pénzügyi Alap

számolási technikáját és ezt el kellett fogadtatni azt akkori minisztériumokkal. Az Alap ma is az általunk annak idején lefektetett szempontok szerint működik.

Dr. Frigyesi Ferenc: – Már 1992-ben pont az ófalusi kudarc alapján megalakult egy nemzeti projekt, négy minisztériummal és három gazdálkodó szervezettel. Minden hónapban találkoztak egymással. A munka első része az volt hogy ki kell dolgozni egy nemzeti stratégiát. Ennek a nemzeti stratégiának a része volt az, hogy nagyon nagy hangsúlyt kell a lakossági kapcsolatokra helyezni.

A JELEN, NYOLCVAN SZÁZALÉKOS ELFOGADOTTSÁGGAL

Dr. Kereki Ferenc: – 2012. december 5-e nagyon meghatározó volt. Addig – hogy úgy mondjam – sokkal szabadabban és sokkal kreatívabban is szervezték azokat az eseményeket, melyek szükségesek voltak a föld alatti rész megnyitásához. Ez volt igazán az a nap, ami megváltoztatta Magyarországon a radioaktív hulladék kezelést. Ez a nap jelképezte azt, hogy a magyarországi mérnökök is képesek egy ilyen hatalmas létesítmény létrehozására.

Radó Krisztián: – Az NRHT területén mint sugárvédelmi vezető december 3-án, hétfőn kezdtem el dolgozni és 5-én volt a felszín alatti rész megnyitása. Mondták, hogy jön ide ötven-száz ember – igazából azt sem tudtuk, hogy mennyien – , be fognak sétálni az ellenőrzött zónába és megnézik a hulladék elhelyezést... Azért megoldottuk ezt a feladatot, alapvetően persze a kollégáknak köszönhetően, az esemény simán lezajlott. Azóta is simán mennek a dolgok, ami annak köszönhető, hogy a kollégák is úgy dolgoznak, ahogy kell. Odafigyelnek arra, amit csinálnak és pontosan tudják, hogy mit, miért és hogyan tesznek.

Nős Bálint: – Az ehhez a helyhez (bátaapáti művelődési ház - a szerk.) kötődő, mértékadó élményemet elevenitném fel. Közmeghallgatás volt, kapcsolódva a környezetvédelmi engedélyezés területéhez. Bejöttem ebbe a terembe, nagyon sokan itt voltak, köztük itt zöld szervezetek is. Ekkor már évtizedes múlt-ra tekinthetett vissza a szakma és a helyi lakosság, a polgármesterek együttműködése. Amikor a Budapestről érkező zöld szervezetek elkezdtek megvédeni a helyi lakosokat ettől a veszélyes iparágtól, akkor rögtön hitelenség vesztésbe keveredtek. Hiszen a szakma oldaláról jött információk már egy olyan táptalajra hullottak, ami évtizedes kapcsolat eredményeként alakult ki. Számomra ez akkora élmény volt, hogy az egész pályámat meghatározta. Látom azt, hogy a biztonság elsődlegessége mellett nagyon fontos a társadalmi párbeszéd, a befogadás.

Honti Gabriella: – Nagyon örülök, amikor büszkén mondhatom, hogy a jelenlegi, 2021-es közvéleménykutatásban is nyolcvan szá-

Molnár Péter, Kováts Balázs, dr. Frigyesi Ferenc, Krachun Szilárd, Faragó László és Buday Gábor

Dr. Kereki Ferenc, Honti Gabriella, Krachun Szilárd, Nős Bálint és Radó Krisztián

Süli János is résztvevett a jubileumi rendezvényen

zalékos elfogadottsága és kilencven százalékos körüli ismertsége van a telephelynek a térségben élők között. Ezer fő lekérdezését folytatjuk, tehát ez viszonylag nagy merítés. Köszönet jár a helyieknek és a TETT-nek innen is, hiszen segítik ezt a munkát és folyamatosan erősítik az elfogadást. Nem mindig egyenes és rózsaszínű ez az út, de megtaláljuk a diskurzust, a párbeszéd lehetőségét.

Krachun Szilárd: – Jőmagam is fontosnak tartom a tájékoztatás ügyét. Erre mindig is szükség lesz. Meg kell adni a lehetőséget, ezt meg is teremtjük a TETT Hírlap, a lakossági fórumok, a TETT-re Kész Nap révén. De az már az egyén felelőssége, hogy él-e ezzel a lehetőséggel vagy sem. Ami a bátaapáti hulladékártó biztonosságát illeti, sem eddig nem volt, sem később nem lesz félnivalónk.

A Negyvenkarikás játékokon sportot lehetett űzni a fizikából

PAKS Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. 1. blokkja 1982. december 28-án indult, amely jubileum okán az Atomenergetikai Múzeum (AEM) hagyományos ősünnepén 2022. szeptember 23-án a paksi Tánccsirkákban a Negyvenkarikás játékokra várta az érdeklődőket egy igazán színes és mozgalmas péntek délutáni programra.

Az ország egyetlen atomerőművének különböző sportegyesületeit is bevonva – és egy kis természettudományos ismeretterjesztéssel megfűszerezve – sportot lehetett űzni a fizikából az AEM programján. Több olyan sportág is képviseltette magát a rendezvényen, amelyeket ki is próbálhattak a kíváncsi érdeklődők. Judo, ijátszat, foci, ping-pong, kosárlabda, kajak-kenu épp úgy rendelkezésre állt Paks szívében, mint az óriási felfújható ninjapálya. Härtlein Károly fizika szakos tanár, mesteroktató, tanszéki mérnök is Paksra utazott. Tette ezt azért, hogy a múzeumos színpadi show keretében felfedje: mi is az a fizika, ami a sportágak mögött lakozik. Azt is elmondta, hogy miképpen segíthetnek ezen ismeretek a sikerek elérésében.

Nemcsak sportágak, de híres paksi bajnokaik is ott voltak az atom-múzeum programján, illetve Härtlein Károly és Krizsán Árpád élő fizikashow-jában főszerephez is jutottak. Sőt az érdeklődők, akik sportot űztek a fizikából a múzeummal, maguk is bajnokká válhattak, ha négy aranyérmert gyűjtöttek össze. Összesen négy helyszínen lehetett egy-egy elismerést begyűjteni, és aki mindegyik állomást sikerrel teljesítette, érmeit beválthatta egy díjra, egy választott ajándékre.

Härtlein Károly és Krizsán Árpád különböző sportágak fizikájába avatta be az érdeklődőket

Érdemes követni az Atomenergetikai Múzeumot Facebookon és feliratkozni a YouTube-csatornájára, mert ezen virtuális tereken a következő hetekben is sok színes program és online tartalom várja az érdeklődőket.

Mecky visszatért a nagyszülők házába

BÁTASZÉK Kóbor János – népszerű nevén Mecky – alakját idézi az az emléktábla, ami október 22-e óta látható Bátaszéken, a Sóház u. 1. szám alatti ház falán.

Gyermekkorában itt, nagyszülei otthonában töltötte a nyarakat az Omega tavaly decemberben elhunyt frontembere. Az énekes portréját ábrázoló féldomborművet fővárosi rajongói csapat hozta Bátaszékre. A Kóbor János tiszteletére tartott szentmise után a ház előtti alkalmi ünnepségen dr. Nyúl Viktor plébános áldotta meg az emléktáblát. Dr. Bozsolik Róbert polgármester felidézte Kóbor János életútját, különös tekintettel a helyi kötődésére, majd elhelyezte a város koszorúját a táblánál. Turi Török Tibor muzeológus, Podmaniczky-díjas szobrász alkotása spanyol művészkerámiából és bronzból készült.

Dr. Bozsolik Róbert beszédet mondott és koszorút helyezett el az emléktáblánál

A polgármester főzte az ízletes gulyást

BÁTAAPÁTI A hagyományos összetartás újabb állomásaként fogadta nemrég a Bataapáti Nyugdíjas Klub a Bátaszéki Nap-sugár Nyugdíjas Egyesületet.

A helyi művelődési házban tartott rendezvényen mintegy ötven szépkorú adott egymásnak találkozót Szentpálné Juhász Mária és Mikóczy Jánosné elnökök vezetésével. A résztvevőket a zene, a tánc és a tombola sorsolás mellett ízletes ebéd is várta. A gulyásleves a jelenlévő, a főzést kedvelt hobbiként művelő Krachun Szilárd polgármester készítette, a házi csipetkét pedig a bataapáti klub hölgy tagjai. A főétel mellé desszertként sós kiflit, sajtos rudat és édes süteményeket is tálaltak. A tombola fődíja egyébként egy látványos torta volt. Ám szinte senki sem távozott üres kézzel, hiszen a vendéglátók rengeteg nyereménytárgyat ajánlottak fel.

A kép jobb szélén Szentpálné Juhász Mária látható, mellette Krachun Szilárd foglalt helyet – Fotó: Illés Alexandra

Remekelt a cég csapata a versenyen

BÁTAAPÁTI Az RHK Kft. szervezeti felépítését tekintve a Rendészeti Önálló Osztály berkein belül működik a telephelyeken jogszabály által meghatározott őrzési feladatokat ellátó, szolgálati fegyverrel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott biztonsági szervezet, a Fegyveres Biztonsági Őrség.

Az itteni kollégákkal gyakorta lehet találkozni, de mégis leginkább akkor hívják fel magukra a figyelmet, amikor számot adnak tudásukról, versenyhelyzetben mutatkozik meg kiemelkedő rátermettségük évente akár többször is.

Ez történt a közelmúltban is. Idén augusztus 31-én a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kara, illetve a Ludovika Sportegyesület Tonfa Szakosztálya immár negyedik alkalommal rendezte meg a Somorjai Gábor Nemzetközi Rendészeti Szakmai Emlékversenyt. A 2018-ban, harmincegy évesen elhunyt névadó – a verseny egyik megálmodója – a BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányságán dolgozott mint nyomozó, valamint az imént említett Tonfa Szakosztály instruktora volt. Az idei versenyen családja is részt vett, ez pedig különösképpen emelkedetté tette a találkozót. Az emlékezés mellett a sportbaráti kapcsolatok erősítését is célul tűzve rendezvényen képviseltették magukat Közép-Európa országai: Romániából, Csehországból, Horvátországból és Szlovákiából is érkeztek próbatételre vágyó közösségek, szervezetek.

A megmérettetésre három kategóriában nevezhettek a hallgatókból, tisztjelöltekből, oktatókból és hivatásos állományú versenyzőkből álló közösségek. A négyfős csapatoknak olyan versenyszámokban kellett bizonyítani erőnlétüket és tudásukat, mint

A kiváló teljesítményt nyújtó RHK-s csapat: balról jobbra Forrai Péter, Csoknyai László, Hajdú Tamás, Sebestyén Csaba és Forray Tibor

például az intézkedéstechnika, az elsősegélynyújtás, a falmászás, az akadálypálya, a fegyver szét- és összeszerelése és a lövészet. A társaságot képviselő Forray Tibor, Csoknyai László, Hajdú Tamás és Sebestyén Csaba ismét remekelt, ezzel is öregbítve a cég jó hírét. Kísérőjük, támaszuk és szakmai trénerük Forrai Péter kiképzési és logisztikai főelőadó volt. – Egészen elképesztő fizikai és mentális felkészültség kellett ahhoz, hogy munkatársaim ilyen kiemelkedő eredményeket érjenek el – jelentette ki. – Harminc igen jól

képzett csapat közül ebben a mezőnyben a tizedik helyet szereztük meg. Ugyanakkor fegyveres biztonsági őr és fegyver szét- és összeszerelés kategóriában a dobogó legmagasabb fokára állhattak fel a fiúk. Ferenczi Sándor, az RHK Kft. Rendészeti Önálló Osztályának vezetője mindehhez hozzátette: – Büszkeséggel tölt el, hogy újra és újra megmutatják kollégáim: bár szakmaiságuk az elsődleges összekötő kapocs számukra, ugyanakkor példátlan bajtársi közösséget is alkotnak.

Uniós támogatással végezték el a munkát

BÁTASZÉK Ünnepelesen átadták a Kanizsai Dorottya Általános Iskola B és C épületszárnyát, ahol energetikai korszerűsítést végeztek, az elmúlt hónapokban.

Dr. Bozsólik Róbert polgármester elmondta, még 2019-ben pályáztak a felújítás miatt, és 2020-ban első körben 96,2 milliós támogatást nyertek el. Ezt követően három közbeszerzési eljárást is lefolytattak, végül sikerült a támogatást is módosítaniuk.

A kiegészítéssel együtt végül 138,4 millió forint uniós támogatást nyertek el, mely teljes mértékben – önerő nélkül – fedezte az iskola korszerűsítését. A polgármestert elmondta, az iskola B és C épületének a homlokzatát és a tetőszigetelést végezték el, illetve felkerült egy 50 kilowattos naperőmű is a tetőre, ami besegít a fogyasztásba.

Hozzátette, hogy köszönetet szeretne mondani a megyei önkormányzat, az államkincstár munkatársainak, illetve a kivitelezőnek, műszaki ellenőrnek, valamint a bátaszéki önkormányzat munkatársainak, akik mindnyájan segítették azt a munkát, melynek eredményeként az energetikai korszerűsítés megvalósulhatott. Az ünnepélyes átadáson a szekszárdi tankerület vezetői is részt vettek.

A két épületszárnyával megújult Kanizsai Dorottya Általános Iskola
Fotó: FB/Bátaszék Város Önkormányzata

A műszaki átadás tehát befejeződött, nincs más hátra mint a következő hónapokban elszámolni a pályázati pénzzel.

Mauthner Ilona

Együttműködés az utánpótlás jegyében

BÁTAAPÁTI Az RHK Kft. és a Tolna Megyei Szakképzési Centrum Ady Endre Technikum és Kollégium 2022. tavaszán együttműködési megállapodást kötött az új szakképzési rendszer szerint akkreditált fegyveres biztonsági őr képzés elindítása érdekében.

A képzés eredményességéhez számos szakember járult hozzá; főleg olyanok, akik aktívan művelik ezt a szakmaterületet. Így a résztvevők azt is láthatták, hogy esetleg kikkel fognak majd később együtt dolgozni.

Az intézmény felnőttképzésben részt vevő tanulói számára Molnár Lajos, az RHK Kft. őrősparancsnoka tartotta a fegyver technikai ismeretek és löelmélet oktatását, illetve biztosította a gyakorlati lövészeti modul elsajátításának a feltételeit – ez utóbbit Forrai Péter kiképzési és logisztikai főelőadó közreműködésével. Ezzel is népszerűsítve az RHK Kft.-t, egyúttal előrelátóan segítve az ottani szakember utánpótlást.

Az országos szinten első, ezért is egyedülálló képzés végeztével 2022. augusztus 26-án – belügyi, kamarai, sajtó- és egyéb figyelő szemekkel követve – sikerrel lezajlottak az utolsó vizsgák is.

– Akik most végeznek, nagyon elkötelezettek ebben az irányban, ők jövőképet látnak

Juhász Gábor szerint akik most végeznek, jövőképet látnak a szakmában

ebben a szakmában – mondta el Juhász Gábor, az oktatási intézmény igazgatója. – Az RHK Kft. pedig a saját szakember utánpótlását – folytatta Ferenczi Sándor, az RHK Kft. Rendészeti Önálló Osztályának vezetője. – A paksi és bátaapáti telephelyünk létszámbővítése okán meghirdetett fegyveres biztonsági őr pozíciók betöltésére többen is pályáztak a képzés résztvevői közül, akiknek a jelentkezését – a nyílt álláshirdetésben is közzétett módon – kiemelten kezeljük a felvételi eljárás folyamán. Közülük két főt már meghallgattunk és fel is vettünk fegyveres biztonsági őrnek, valamint személy

Ferenczi Sándor: a jelentkezők mindegyike alkalmas a feladat ellátására

és vagyönörnek a bátaapáti telephelyre. A többi jelentkező meghallgatása megtörtént, a jelentkezők mindegyike alkalmas a feladat ellátására, felvételi eljárásuk folyamatban van. Azok közül, akik elvégezték a képzést, a Társaságunkhoz jelentkezők mindegyikét foglalkoztatni fogjuk, ez a tanulók ötven százalékát jelenti.

A képzés értékelése a vizsgabizottság tagjai, a TMSZC, az RHK Kft. és a hallgatók kontextusában lezajlott. Ennek eredményeként a TMSZC a közeljövőben ismételt fegyveres biztonsági őr képzést indít és folytatódhat a megkezdett együttműködés.

A Gránit fogadó télen zárva tart

MÓRÁGY Közmeghallgatáson adott összegzést az elmúlt időszakban elért eredményekről Mórágypolgármestere.

Glöckner Henrik emellett felvázolta azokat a terveket is, melyek a közeljövőben várnak megvalósításra. Ezeket tekintve fő helyen említette a kultúrház fejlesztésének második ütemét, ami az udvar, valamint az udvar felőli homlokzat felújítását tenné lehetővé. A község vezetője megjegyezte: a létesítmény átfogó, teljes rendbehozatala, ami voltaképpen egy folyamat lezárása, önmagán túlmutató jelentéssel bírna. Hiszen egyrészt egy korszerű, a közösségi és családi, hivatalos és magánjellegű rendezvényeknek egyaránt otthont adó intézmény fogadhatná a közönséget. Másrészt Mórágypolgármestere olyan méltó környezettel rendelkezne, mely a település arculatát is előnyösen formálná.

Mórágypolgármestere vadregényes erdőszegély övezi, ez irigylésre méltó adottság. Am az itteni fakitermelés, kiváltképp rossz idő esetén, rengeteg sárral teríti be a községet. Ez azért van, mert a gépjárművek a még földutas Szabadság utcán haladnak keresztül. A sár behordást megelőzendő, mintegy százötven méteres szakaszt kellene szilárd burkolattal ellátni. Ez az aszfaltozás is szerepel a következő megvalósítandó célkitűzések között. A tennivalók listáját tekintve ugyancsak a sor elején

található a záportároló zsiliprendszerének megjavítása. Ez – mármint a vízszint megemelése, stabilizálása – szintén fontos úgy természetközveti, mint turisztikai szempontból.

A község árkai már zömében szilárd burkolatú mederben vezetik a csapadékvizet. Ám miután lassú víz partot mos, sőt, a betont is kikezdi, a repedezett árkokra ráférne egy szó szerint hézagpótló karbantartás. Ez első látásra egyszerűnek tűnik, ám a valóságban nem könnyű és sajnos költséges, ugyanakkor nem megtagarítható munka – tette hozzá a polgármester. S ha már szó esett a repedezett árkokról, ez a gond sajnos egyes járdáknál, utaknál is fellelhető. Ezen a téren is szükség van mielőbbi megoldásra, a tennivaló ugyancsak szerepel az előjegyzésben. Az energia árak jelentős emelkedése Mórágypolgármestere megkövetelt néhány nem igazán népszerű, ám kényeszerű intézkedést. A korábban egyébként nyereséges Gránit fogadó a téli időszakban bezárja kapuját. Az önkormányzati tulajdonú szálláshely az ár-emelkedés mértékével már nem tud lépést tartani. A kultúrház és a könyvtár közel hasonló sorsra jut, ám itt azért van egy kiskapu, ami valamelyest megnyugtathatja az olvasó elkötelezett híveit. Előzetes egyeztetés révén ugyanis van és lesz is egyéni lehetőség

Glöckner Henrik a gránitbányánál
Fotó: Makovics Kornél

kötetek kölcsönzésére, sőt, még kutatásra is. Az önkormányzat ugyancsak nadrágszűj összehúzásra kényszerült, a hivatal munkatársai péntekenként home office módban, azaz otthonukból dolgoznak, intéznek ügyeket. Glöckner Henrik hangsúlyozta, hogy alapvetően a fűtésre használt földgáz ára okoz kivédhetetlen és komoly terhet, a villamosenergia ellátás, köszönhetően a helyi napelemes beruházásoknak is, nem terheli meg lényegesen a községi kasszát. A polgármester a közmeghallgatáson mindenkit – értelemszerűen minden mórágypolgármestert – takarékoskodásra hívott fel. Mert mint lapunknak elmondta, inkább előbb, mint utóbb a lakosság is szembesül azzal a megemelkedett számlával, ami az önkormányzatokhoz már megérkezett.

Dübörögnek a munkagépek az új atomerőmű telephelyén

PAKS Már elkezték ásni a munkagödört a Paksi Atomerőmű két új blokkjának helyszínén, a beruházás eközben számos kulcsengedélyt szerzett meg a nyár folyamán.

Javában folyik a munka a Paksi Atomerőmű két új blokkjának helyszínén: mintegy kétszáz munkagép és jármű – dózer, kotró, teherautó, traktor és terepjáró – dolgozik a munkagödör kialakításán. Az első szakaszban eltávolítják a talaj felső, úgynevezett termőrétegét az 5. és 6. blokk területén, majd az 5. blokk területén a talajvíz szintjét, öt méter mélységig termelik ki a földet. Erről a szintről már elvégezhető a talajfolyósodást megakadályozó talajszilárdítás és megépíthető a talajvizet a munkagödörből kizáró résfal. A munkagödört a szükséges engedélyek birtokában mélyítik tovább, mélysége egyes helyeken meghaladja majd a 23 métert. A résfal kivitelezését tesztmunkálatok előzik meg. A 2022 augusztusában megkezdődött tesztek célja, hogy értékelni lehessen a megvalósítandó résfal és a tervezett víztelenítés megfelelőségét, továbbá megerősítést nyerjen, hogy a létesítési munkák során a résfal megépítése és a munkagödör víztelenítése mellett a blokkok kivitelezése a működő blokkok szerkezeti elemeire legfeljebb minimális, a biztonságos működést nem befolyásoló hatással lesz. A tesztmunkával pontosítani lehet a résfal tervezett technológiáját és a víztelenítés terveit.

Mindeközben a beruházás számos kulcsfontosságú engedélyt kapott meg a nyár folyamán. Az Országos Atomenergia Hivatal kétéves, összetett felülvizsgálat eredményeként augusztus 25-én adta ki a Paksi Atomerőmű 5. és 6. blokkjának létesítési engedélyt. Ez az egyik legfontosabb hatósági dokumentum a Paks II. beruházás történetében, azt igazolja, hogy az új paksi atomerőművi blokkok építése megfelel a legszigorúbb magyar előírásoknak és követelményeknek, egyúttal összhangban van a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség biztonsági előírásaival. Szintén kiemelt mérföldkőnek számít, hogy a hatóság kiadta az ötös blokk reaktorépület és a nukleáris sziget további hat épületének építési engedélyit, valamint a hosszú gyártási idejű berendezések – reaktortartályok, olvadékcspadák – gyártási engedélyit.

Az olvadékcspadák gyártása már el is kezdődött Oroszországban. Ez a továbbfejlesztett harmadik generációs VVER-1200 blokkok számos új, a biztonság növelését eredményező műszaki megoldásainak egyike. Az olvadékcspadka a reaktortartály alatt helyezkedik el, és képes annak sérülése esetén az úgynevezett zónaolvadék befogadására. Elemeinek össztömege 732,7 tonna, teljes magassága több mint 15 méter. Az olvadékcspadát és a többi nagyberendezést vízi úton szállítják majd az építkezés helyszínére. Idén augusztusban adták át annak az út egyik szakaszát, amely a kikötőt összeköti az építkezés helyszínével. A 10 méter széles szállítótűt alkalmas akár 11,5 tonnás maximális tengelyterhelésű gépjárművek fogadására is. A szükséges engedélyek birtokában elindult az új paksi blokkok reaktortartályainak gyártása is Oroszországban.

Átvonult a menet a megújuló falun

CIKÓ Több mint fél évtizedes múltra tekintet vissza Cikón a szüreti felvonulás. Ez az október végi színes kavalkád megmozgatja az egész községet. Sőt, mint arról Molnár Józsefné lapunkat tájékoztatta, más településekről is érkeznek vendégszereplők.

– Ez alkalommal Bács-Kiskun megyéből jött el hozzánk a Garai Székelykőr Egyesület, valamint Baranya megyéből, Magyarereggyről a Mária csillagai nevű gyermektánc csoport – közölte a polgármester. – Rajtuk kívül megjelentek bátaszéki, cikói és környékbeli lovasok is. Mindannyian ott voltak abban a menetben, ami a buszmegállótól a művelődési házig tartott. Természetesen saját fiataljaink is bemutatkoztak, így felvonultak népviseletbe öltözött óvodásaink és általános iskolásaink is. Mindent összegezve, több százan járultak hozzá ahhoz, hogy ez a mostani rendezvény is maradandó élményt nyújtson. A polgármester azt is elmondta, hogy jómaga is beöltözött, jelesül székely ruhába és családjával együtt csatlakozott a vonulókhoz. A község körbejárása után a kultúrház

biztosított helyszínt a programoknak, először a tánccsoportok fellépésének. A bemutatkozó csoportok tagjait a cikói szervezők palóclevessel és pogácsával vendégelték meg. Egyébként a falubeli asszonyok süteménnyel és zsíroskenyérrel is készültek, ezeket az ételeket a különböző állomásokon kínálgatták. Az ételt le is lehetett öblíteni, hiszen a legények, egy kistraktorról, frissen préselt szőlőlevet adtak a szomjazóknak. A zárást a késő estig tartó bál jelentette.

A felvonulók elé egyébként egy ismételt megújuló Cikó látványa tárult. Hiszen a Magyar Falu Pályázat révén az óvoda ősz elejére új tetőt, födém szigetelést és napelemeket kapott. Ez sokat jelent a fűtéssel való takarékoskodásban. Ugyancsak ezen pályázatnak köszönhetően valósult meg a járda rendbehozatala az Iskola téren, illetve a könyvtárig tartó részen. A régi, repedezett és egyenetlen járda helyén immár térkövek sorakoznak a szemnek kellemesen, a lábnak pedig biztonságosan. A BM-es útpályázaton elért siker pedig a Perczel utca egy nagyobb szakaszának helyrehozatalát tette lehetővé.

A Cikói Perczel Mór Általános Iskola felső tagozatos nemzetiségi német tánccsoportja is felvonult.

A táncot Garainé Fátrai Melinda tanította be

Az úttest itt új aszfalt burkolatot kapott, a vízvezető folyóka szegélyekkel ellátva, kibetonozva, szó szerint biztos mederben továbbítja a csapadékot. A közvilágítás korszerűsítése révén pedig immár estefelé az egész településen energiatakarékos, ledes lámpák fényeskednek.

A véméndi kisdíjakok a szomszédsággal ismerkedtek

VÉMÉND Négy helységről járnak gyermekek a Véméndi Általános Iskolába: a településen kívül Fekedről, Palotabozsokról és Szebényből. Az intézmény minden évben ezen községek történetét dolgozza fel, úgynevezett projekt módszerrel.

Galambos Jakabné igazgató elmondta: ezt a helytörténeti tevékenységet igyekeznek úgy szervezni, hogy ne csak ismeretközlő legyen, hanem minél inkább tapasztalatszerző és tevékenykedtető is. A feladatokat a pedagógusok az életkori sajátosságoknak megfelelően állítják össze.

– Az idei projektnapon a véméndi iskolások Szebénybe látogattak – folytatta Galambos Jakabné. – Tanulóink a helyszínen megtanulták a Ritka búza című táncot, a Szép Szebénybe... kezdetű dalt, megismerkedtek a község épített és természeti kincseivel. Így a templommal, a tájházzal, a Hősök szobrával, a Nagy Fával, a zsidó temetővel. Emellett ismertetést hallgattak meg Szebény történetéről. Mindannyiunknak öröm volt látni, hogy a szebényi gyerekek milyen büszkék saját falujukra. Ezért reménykedünk abban, hogy talán felnőttként is itt fognak majd élni.

Így írnak a véméndi iskola ötödikesei a szebényi élményeikről:

„Nekem a legjobban a túra tetszett. Szeretek földes utakon járni, kirándulni. Először azt hittem, hogy Szebényben nincsen semmi érdekesség. Amikor a túrán megláttuk a 400 éves fát és három zsidó család sírkövét, akkor megváltozott a véleményem. Nekem nagyon tetszett Szebényben.” (Cseke Szilveszter)

„Mi mentünk elsőként kirándulni. Nagyon fárasztó volt, de nekem tetszett. Aztán elsétáltunk a játszótérre, ahol a Nikivel hintáztunk. Majd elmentünk a kultúrházba, ahol Anita néni tartott egy kis előadást Szebény történelméről. Megtanultam, hogy régen nem volt játszótér, mert a gyerekek dolgoztak és örülhettek annak, ha iskolába mehettek. Ezután átmentünk a templomba, ahol egy szimpatikus néni mesélt a templom történetéről.” (Barta Szonja)

„Szerintem ez egy élménydús nap volt. Sok állomás, nevetés, és játszás. Amikor odaértünk, akkor kirándulni mentünk, Dominik,

Népviseletbe öltözött volt és jelenlegi szebényi tanítványok segítették a munkát – Fotó: Baracs Dénes

Lacika és Alex kísért minket. Láttuk a zsidó temetőt, útkeresztek, szobrokat, sírokat. Az én kedvencem a nagyfa volt, ami 400 éves. A templom nagyon gyönyörű volt belülről és kívülről is. Láttunk egy népviseletbe öltözött párt, majd ettünk finom, ízletes kiflit és hazamentünk.” (Cseke Nikolett)

– Ez úton is hadd köszönjem meg Kertész Attilának, Szebény polgármesterének a gyerekek megvendégelését, Kovács Lászlónénak és segítőinek a finom kiflik elkészítését, Tóth Péternek a zenei kíséretet a táncoktatáshoz – mondta az igazgató. – Hálásak vagyunk azért, hogy sok-sok szebényi ember, szabadidejét nekünk szentelve szervezett tartalmas programokat a véméndi iskolásoknak. Végül, de nem utolsósorban köszönjük a gyerekek szállítását a véméndi, fekedi, szebényi és palotabozsoki önkormányzatoknak.

Forrás: Véméndi Krónika / A Véméndi Általános Iskola tantestülete / Galambos Jakabné

Sikerült vizet fakasztani, de a fűtés sokba fog kerülni

ÓFALU Pár évvel ezelőtt apadni kezdett a községnek víz adó, egyetlen fűtő kút. Átmenetileg más módon és máshonnan kellett biztosítani az utánpótlást.

Ezt tette az Ófalui Német Nemzetiségi Önkéntes Közhasznú Tűzoltó Egyesület, gépjárműfecskenőjének teli tartályával szinte ingajáratban közlekedve Bonyhád és Ófalu között; de ezzel az egyébként jelentős segítséggel maga az alapprobléma, tehát a vízhiány nem szűnt meg. A korlátozást követelő gondon tartásán és megnyugtatóan csakis egy új kút segíthetett. Ennek a beruházásnak a megvalósítása érdekében Bechli Erzsébet, Ófalu polgármestere meg is tette a szükséges lépéseket. Tavaly év elején lapunkat arról tájékoztatta, hogy a település az új

kút fúrására 67 millió forint támogatásban részesült. Hozzátette, hogy szakértők bevonásával már 2020-ban megkezdődött a tervezés és haladt a maga útján az engedélyezési eljárás is.

Nemrég azt is közölte, hogy az új kút elkészült, hamarosan megtörténik a műszaki átadása. Sőt, az új kutat összekapcsolják a régivel, így voltaképpen két vízforrás biztosítja az éltető folyadékot a község lakóinak. Ez jó hír, de mint a polgármester hozzátette, más téren viszont van egy kedvezőtlen fejlemény. Az önkormányzat épületének korszerűsítését célzó pályázatot sajnos nem fogadta be a Magyar Falu Program. Ez azt jelenti, hogy egyelőre nincs anyagi fedezet a konvektoros gázfűtés kiváltására. Ezt a ma

Víz már bőséggel áll rendelkezésre a településen
Fotó: Györkö Zsombor

már gazdaságtalan megoldást kell továbbra is alkalmazni. Ez pedig, tekintettel a jelentős áremelésre, komoly terhet jelent az önkormányzat számára.

Viktor atya szentmisét tartott

BÁTASZÉK A közelmúltban bemutatkozott a bátaszéki plébánia új vezetője, dr. Nyúl Viktor atya, akit szívélyes fogadtatásban részesítettek a hívek.

A szentmisén Ferenc pápa üzenetén keresztül is személyesen szolt mindenkinek, azt kívánva: tudjunk mindannyian, minden nemzetiség tagjai testvérként együtt élni nemcsak a templom falai között, hanem életvitelünkben is. A korábbi plébánostól, Kürtösi Krisztián atyától egy héttel korábban köszönt el a bátaszéki gyülekezet.

M. I.

Viktor atya szentmiséje a bátaszéki Nagyboldogasszony Római Katolikus Plébániatemplomban

Összkomfortos lett a település

FEKED „Az önkormányzat 2020. decemberében sikeresen nyújtotta be támogatási kérelmét a VP-6-7.2.1.2-16 kódszámú felhívásra, így 282.247.627 Ft-nyi támogatás érkezik a településre a csatornahálózat és a szennyvíztisztító telep megvalósítására. A támogatás intenzitása 90 százalék”.

A fenti hír Feked honlapjának egyik rovatában olvasható. Azóta két év telt el és nemrég Tillmann Péter polgármester tájékoztatta lapunkat, hogy a beruházás gyakorlatilag elkészült.

– A helyreállítási munkák is jórészt megtörténtek, már csak néhány apróság van hátra – folytatta a település vezetője. – Október 10-től lehetett rákötni a szennyvízhálózatra, a lakosság közel ötven százaléka már csatlakozott. Egyelőre próbaüzem zajlik, díjmentesen. Ez a technikai tevékenység várhatóan a jövő év január végén zárul. A földmunkák okoztak ugyan átmeneti kellemetlenségeket, például a hálózat árokrendszerének van olyan pontja, mely öt méter mélyen húzódik, de általános tapasztalatom szerint a lakosság örömmel fogadta a beruházást. Hadd említsem meg, hogy a kivitelező, az Alisca Bau Zrt. kiváló munkát végzett és minden kérésünknek rugalmasan, korrekten tett eleget.

Korábbi felvétel a föld kitermelés időszakáról.
A kivitelező cég kiváló munkát végzett
Fotó: Cseke Beatrix

Feked ezzel a fejlesztéssel az összkomfortos települések taborát gyarapítja. A település vezetője végezetül megjegyezte: a szennyvízhálózat kiépítése már két évtizede, polgármesterségének kezdetén ott szerepelt a megvalósítandó tervek listájának élén. Húsz évbe került, azóta és most is sok akadállyal kellett megküzdeni, de mint mondta: megérte.

Jelmezbe öltöztek a gyermekek

MŐCSÉNY Tavaly október végén első alkalommal zajlott le Mőcsény történetében halloweeni séta.

A helybeli szülők kezdeményezése alapján, Kolozsvariné Patai Klaudia közművelődési szakember szervezésében megvalósított rendezvényen a jelmezbe öltözött gyereksereg mintegy harminc-harmincöt halloweeni díszbe borult háznál gyűjthetett édességeket.

A múlt évben útjára indított kezdeményezés elnyerte a helyiek tetszését. Ez alkalommal mintegy félszáz mőcsényi gyermek járta be – a szülők felügyelete mellett – a település egy részét és gyűjtött cukorkát közel harminc, feldíszített háznál. Salgó Ivett polgármester lapunknak elmondta, hogy ez az újabb jelmez séta is nagyon jól sikerült: több helyen az édesség mellett süteménnyel, teával és üdítővel is megvendégelték a felvonulókat.

Felvonulók és szülei a Béke utcában